

Startnotitie

(Milieu)effectrapportage ten behoeve van de
Strategienota Noord-Holland Zuid

Plangebied Noord-Holland Zuid

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel van deze startnotitie	4
1.3 (Milieu)effectrapportage	4
1.4 Procedure van (milieu)effectrapportage	5
1.5 Opbouw van de startnotitie	6
2. Probleem- en doelstelling	7
2.1 Een dynamische regio	7
2.2 De Strategienota Noord-Holland Zuid	7
3. Te onderzoeken alternatieven	8
3.1 Mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkeling	8
3.2 Ontwikkelingsalternatieven	8
4. Werkwijze totstandkoming MER	11
4.1 Vijf stappen	11
4.2 Beschrijving van de referentiesituatie (stap 1)	11
4.3 Effectbeschrijving (stap 2)	12
4.4 Vergelijking van ontwikkelingsalternatieven (stap 3)	14
4.4 Formuleren MMA en vergelijking (stap 4)	15
4.5 Verdieping van verschillen (stap 5)	15
5. Vorm van het MER	16
Bijlage 1: Procedure en tijdpad van m.e.r.	18
Bijlage 2: Opgaven uit de concept Strategienota	19
Bijlage 3: Fasering en stappen uitvoering m.e.r.	21

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Provincie Noord-Holland heeft besloten een streekplan op te stellen voor de regio Noord-Holland Zuid. Hiermee worden de huidige acht streekplannen voor dit gebied vervangen door één nieuw streekplan. De aanzet tot dit nieuwe streekplan wordt gevormd door de in ontwikkeling zijnde Strategienota Noord-Holland Zuid. De Strategienota schetst in hoofdlijnen een integrale visie op het ruimtelijk beleid tot 2020 voor de regio Noord-Holland Zuid. Inzet vormt een toename van de 'Quality of Life' met het fysieke, sociaal-economische en sociaal-culturele milieu als dragers. De Strategienota reageert daarmee tevens op de dynamische ontwikkeling van de regio, op (nieuw) ruimtelijk beleid als de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening en het Nationaal Verkeer- en Vervoersplan (NVVP) en op maatschappelijke (ruimtelijke) ontwikkelingen die een schaa sprong en kwaliteitssprong van de ruimtelijke ontwikkeling in de regio noodzakelijk maken.

In de concept Strategienota wordt een strategische koers uitgezet die de ruimtelijke ontwikkeling vorm moet geven en oplossingen moet aandragen voor het vinden van voldoende ruimte voor functies als water, transport, wonen, werken, voorzieningen, cultuur, toerisme, recreatie, groen en sport. Deze strategische koers moet vertaald worden naar concreet ruimtelijk beleid wat wordt vastgelegd in het nog op te stellen streekplan. Om de besluitvorming over de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te ondersteunen wordt een (milieu)effectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd. Deze moet inzicht geven in de effecten van de te maken beleidskeuzes.

1.2 Doel van deze startnotitie

Met het uitbrengen van de onderliggende startnotitie wordt het initiatief van de Provincie Noord-Holland kenbaar gemaakt om een Strategienota vast te stellen en een (milieu)effectrapportage te doorlopen ter voorbereiding van het streekplan Noord-Holland Zuid. De concept Strategienota wordt op 1 mei 2001 door GS van Noord-Holland behandeld.

De m.e.r.-procedure dient informatie te geven ten behoeve van de besluitvorming rond het voornemen van de provincie een strategienota vast te stellen voor de regio Noord-Holland Zuid. Er wordt nagegaan welke (milieu) effecten strategische keuzes hebben met betrekking tot de ruimtelijke hoofdstructuur. Zolang de Strategienota en daaruit volgend het streekplan geen concrete keuzes (beleidsbeslissingen) bevat is het voornemen op zich niet m.e.r.-plichtig. Het is echter raadzaam om een m.e.r.-procedure te doorlopen om de discussie te structureren en dilemma's vroegtijdig helder te maken. Daarom is gekozen een vrijwillige m.e.r.-procedure te doorlopen.

Het doel van deze startnotitie is vierledig, namelijk:

- De m.e.r.-procedure starten;
- Betrokken personen en instanties informeren;
- Mogelijke alternatieven en te beschouwen effecten verkennen;
- De inhoud van de Projectnota/MER afbakenen.

In deze startnotitie wordt een aantal strategische richtingen voor de ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Holland Zuid beschreven, die in m.e.r.-termen ook wel de (ontwikkelings)alternatieven worden genoemd. Deze ontwikkelingsalternatieven kennen hun oorsprong in de Strategienota voor Noord-Holland Zuid (zie hoofdstuk 3). De nadere uitwerking van en afweging tussen de ontwikkelingsalternatieven vindt plaats in een nog op te stellen milieueffectrapport (MER). Mede op basis van de afweging in dat MER wordt de Strategienota vastgesteld en het streekplan opgesteld.

1.3 (Milieu)effectrapportage

In de concept Strategienota gaat het om een integrale ontwikkelingsvisie op de hoofdlijnen van het regionale ruimtelijke beleid. Daarom is gekozen voor een (milieu)effectrapportage op strategisch en regionaal schaalniveau. Daarin zullen zowel milieu, economische, sociaal-culturele als financiële effecten worden bekeken. Om deze (integrale) effecten zo objectief mogelijk in beeld te kunnen brengen wordt de wettelijke m.e.r.-procedure gevolgd. Met deze aanpak wordt tevens geanticipeerd op nieuwe Europese richtlijnen die in het kader van de m.e.r. worden opgesteld.

Uitspraken over de exacte inrichting van locaties of tracés worden nog niet gedaan. Wel worden aantallen genoemd (bandbreedtes) van bijvoorbeeld te bouwen woningen binnen en buiten het stedelijk gebied, de behoefte aan werkgelegenheid en de groei van de mobiliteit. Dit houdt in dat de strategische (milieu)effectrapportage vooral een kwalitatieve beoordeling zal zijn van de in de Strategienota beschreven ruimtelijke ontwikkelingen (zie hoofdstuk 4). Wel zal geprobeerd worden door middel van globale marges (aannames) kwantitatieve inschattingen te doen met een doorkijk naar mogelijke locatiekeuzes. Indien voor m.e.r.-plichtige activiteiten een concrete beleidsbeslissing omtrent locatie of tracé in het streekplan wordt opgenomen, zal op dat moment ook nog een MER gemaakt moeten worden dat ingaat op de lokale omstandigheden. Daarvoor kan hetzelfde toetsingskader gehanteerd worden als in het strategische MER. De criteria worden dan verder geoperationaliseerd met behulp van kwantitatieve gegevens die relevant zijn voor de concrete locatie, ofwel de meeteenheid zal dan meer kwantitatief worden. Wanneer in het streekplan m.e.r.-plichtige activiteiten als wensbeeld worden gepresenteerd (dus niet concreet worden opgenomen), kan ook in een ander besluitvormingskader een MER gemaakt worden. Dit kan bijvoorbeeld een MER op inrichtingsniveau zijn met een provinciaal tracébesluit, een regionaal structuurplan of een bestemmingsplan als onderliggend besluit.

We komen tot een tweedeling binnen de m.e.r.-procedure:

- Fase 1 : Opstellen strategisch MER met een kwalitatieve beoordeling.
- Fase 2 : Opstellen MER indien m.e.r.-plichtige activiteiten in het streekplan worden opgenomen.

De (milieu)effectrapportage moet de effecten, en daarmee de voor- en nadelen, van de verschillende ontwikkelingsalternatieven weergeven. Het gaat er daarbij niet om een keuze te maken uit een van de ontwikkelingsalternatieven, of nieuwe ontwikkelingsalternatieven samen te stellen, maar om de effecten en samenhang van beleidskeuzes helder te krijgen zodat deze gebruikt kunnen worden bij de afweging in de besluitvorming. Daarbij zijn niet alleen de ontwikkelingsalternatieven als geheel interessant, maar ook de samenhangende maatregelen en ingrepen binnen de verschillende lagen waaruit de ontwikkelingsalternatieven zijn opgebouwd. Uiteindelijk gaat het om de effecten van verschillende ontwikkelingsalternatieven ten opzichte van de autonome ontwikkeling. In hoofdstuk 4 worden de te beschouwen effecten kort beschreven en wordt de manier van vergelijken weergegeven.

1.4 Procedure van (milieu)effectrapportage

Met het uitbrengen van onderliggende startnotitie door de Provincie Noord Holland is de procedure voor de (milieu)effectrapportage (kortweg m.e.r.-procedure) officieel gestart. Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland geven daarmee aan dat zij officieel initiatiefnemer (IN) zijn voor het opstellen van de Strategienota en een streekplan voor Noord-Holland Zuid. Provinciale Staten zijn in deze het bevoegd gezag (BG) en stellen uiteindelijk de Strategienota en het streekplan vast.

De startnotitie zal gedurende 4 weken ter visie liggen. Gedurende deze 4 weken kan door eenieder schriftelijk worden ingesproken. De exacte data worden in de Staatscourant, in dag- en weekbladen en op de provinciale website van het streekplan (www.streekplannhz.nl) bekend gemaakt. Inspraakreacties kunnen worden gestuurd naar:

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD Haarlem

Parallel aan de inspraak op de startnotitie wordt advies gevraagd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage over de inhoud van het op te stellen MER. De Commissie zal daartoe advies richtlijnen opstellen. Provinciale Staten stellen op basis daarvan de definitieve richtlijnen voor het MER vast.

Na het vaststellen van de richtlijnen zal het MER worden opgesteld. Het MER zal in ieder geval een strategische beschouwing bevatten (fase 1). Gestreefd wordt om dit deel in september 2001 gereed te hebben. Fase 1 van het MER zal samen met de Strategienota ter visie worden gelegd. Nadat het strategische MER (fase 1) is afgerond, zal blijken of er nog een fase 2 van het MER nodig is. Mocht fase 2 van het MER opgesteld moeten worden dan zal dit in de eerste helft van 2002 afgerond kunnen zijn. Tevens wordt de Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd om een toetsingsadvies uit te brengen over het MER. Daarin spreekt de Commissie zich uit over het feit of het MER aan de richtlijnen voldoet.

Voor het tijdpad van de procedure wordt verwezen naar bijlage 1.

1.5 Opbouw van de startnotitie

- De startnotitie zal allereerst de probleem- en doelstelling van de strategische (milieu)effectrapportage behandelen in hoofdstuk 2. Ingegaan wordt op de opgave waarvoor de provincie staat en op de doelstellingen die de provincie daarbij voor ogen heeft.
- In hoofdstuk 3 worden de te beschouwen ontwikkelingsalternatieven kort toegelicht. Deze ontwikkelingsalternatieven zijn in de concept Strategienota Noord-Holland Zuid uitgebreid beschreven.
- Ten behoeve van een goede vergelijking van de ontwikkelingsalternatieven in het nog op te stellen MER, wordt in hoofdstuk 4 kort ingegaan op de werkwijze van het MER. Na de beschrijving van de referentiesituatie en de in beschouwing te nemen effecten wordt de manier van vergelijken weergegeven.
- Tenslotte wordt in hoofdstuk 5 beschreven welke onderwerpen er in het MER behandeld zullen worden.

2. Probleem- en doelstelling

2.1 Een dynamische regio

De regio Noord-Holland Zuid kenmerkt zich door een hoog dynamische ontwikkeling in een groene setting. Met bijna twee miljoen inwoners nu en een verwachte groei van nog eens 180 duizend mensen tot 2020 vormt het een van de dichtstbevolkte gebieden in Nederland. Dit houdt onder andere in dat er een behoefte aan zo'n 70.000 tot 100.000 woningen wordt verwacht voor de komende twintig jaar. De dynamische regio maakt onderdeel uit van de Randstad waarbij het zuidelijk deel van de regio een belangrijk onderdeel vormt van de in de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening opgenomen 'Deltametropool'. Het vormt een belangrijke economische regio die de Deltametropool gestalte moet geven in Europees en nationaal verband. Met Amsterdam, het Noordzeekanaalgebied en Schiphol bevat de regio enorme economische potenties en hoogwaardige werkgelegenheid. Dit vertaalt zich in een groeiende ruimteclaim voor economische functies als bedrijventerreinen en kantoren. Daarbij is bereikbaarheid van deze economische gebieden van levensbelang en bestaat er een groeiende behoefte aan betere verbindingen, het oplossen van de huidige congestie en het opvangen van de verwachte groei van mobiliteit. Dit vraagt om verbetering en uitbreiding van infrastructurele voorzieningen.

Naast de economische en verkeersdynamiek biedt de regio afwisselende woonmilieus, van hoogstedelijk tot suburbane gebieden. Woongebieden die groeien en veranderen van samenstelling, structuur en omgeving. Veranderende sociale structuren zoals vergrijzing, individualisering en meer allochtonen zorgen voor veranderende woonwensen en vragen om andere voorzieningen. Tenslotte maken grote groene structuren zoals de (provinciale) ecologische hoofdstructuur de regio tevens tot belangrijk natuur- en recreatiegebied, zij het onder toenemende druk van verstedelijking.

2.2 De Strategienota Noord-Holland Zuid

In de concept Strategienota worden op hoofdlijnen de belangrijkste ruimtelijke opgaven voor de regio Noord-Holland Zuid beschreven. Deze opgaven liggen met name op het gebied van verbetering van beheer en kwaliteit van water, geleiding van de mobiliteit en verbetering van bereikbaarheid, versterking van economische sectoren en werkgebieden, het bieden van voldoende sociaal culturele voorzieningen, voorzien in de woningbehoefte en woonwensen en verbetering van milieu, ecologie en landschap (zie bijlage 2).

Kern van de ontwikkelingsvisie in de concept Strategienota vormt de ruimtelijke hoofdstructuur van de regio. De ruimtelijke hoofdstructuur wordt benaderd volgens drie structurerende lagen die ruimtelijke keuzes afhankelijk van elkaar maken en kan zorgen voor samenhang in het ruimtelijk beleid. Uitgegaan wordt van een structurerende werking van water en infrastructuur op het ontstaan van patronen van stad en land. Dit vormt een essentieel uitgangspunt voor het formuleren van de ontwikkelingsvisie in de Strategienota.

Als centrale doelstelling in de ontwikkelingsvisie hanteert de provincie: ***"Handhaven en versterken van de kwaliteit van het noordelijke deel van de Randstad als economische motor, met inachtneming van de eisen die voortvloeien uit een goede leefbaarheid, bereikbaarheid en waterhuishouding."*** Dit betekent een meervoudige doelstelling met als belangrijkste uitdaging een ontwikkeling waarbij de kwaliteit van de economische groei en de kwaliteit van het leefklimaat elkaar versterken.

3. Te onderzoeken alternatieven

3.1 Mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkeling

In de concept Strategienota worden in eerste instantie vier strategische beleidspakketten geformuleerd die de speelruimte afbakenen voor de ruimtelijke ontwikkeling ('de hoeken van het speelveld'). Alle vier geven ze een richting aan waarbinnen de regio zich ruimtelijk kan ontwikkelen. Daarbij moeten nog wel keuzes worden gemaakt. Keuzes bijvoorbeeld over concrete locaties voor bepaalde ruimtelijke functies. Op basis van de vier strategische beleidspakketten wordt in de concept Strategienota tevens een voorlopige voorkeursrichting van GS geformuleerd die richting geeft aan de ruimtelijke ontwikkeling. Deze voorlopige voorkeursrichting van GS is samengesteld uit elementen van de vier beleidspakketten. Daarmee ontstaan in theorie vijf 'ontwikkelingsrichtingen'. Vier die de marges bepalen en een die op basis van strategische keuzes en samenhang tussen de vier beleidspakketten is ontstaan. Alle vijf de ontwikkelingsrichtingen zijn opgebouwd volgens de drie-lagen-structuur: water, infrastructuur en Stad & Land. De verschillende lagen vormen een samenhangend pakket aan ruimtelijke maatregelen en ingrepen.

De vier strategische beleidspakketten en de voorlopige voorkeursrichting van GS vormen de vijf ontwikkelingsalternatieven in de op te stellen strategische (milieu)effectrapportage. Als uitgangspunt dient daarbij dat in alle vijf de ontwikkelingsalternatieven wordt voldaan aan het gewenste programma voor wat betreft aantallen te bouwen woningen en het realiseren van bedrijfslocaties.

De vijf ontwikkelingsalternatieven bestaan uit:

1. Metropolitane stedelijkheid: een sterke verdichting van de steden in NHZ;
2. Booming Zuidflank: een verdichting van de stad en compacte verstedelijking in de Zuidflank van Amsterdam;
3. Groeipool Almere: een combinatie van een aantal infrastructuurlijnen en verstedelijking in Almere;
4. Netwerkstad in het groen: combinatie van binnenstedelijke verdichting en uitleggebieden in het groen;
5. Voorlopig voorkeuralternatief van GS.

3.2 Ontwikkelingsalternatieven

Hieronder worden de vijf ontwikkelingsalternatieven kort toegelicht. In de concept Strategienota worden de ontwikkelingsalternatieven uitgebreid beschreven.

Metropolitane stedelijkheid

Dit verstedelijkingsalternatief kenmerkt zich door een sterke concentratie van verstedelijking binnen het bestaande stedelijk gebied waardoor veel ruimte voor water buiten het bestaande stedelijk gebied bestaat en de wateropvang binnen de stad beperkt mogelijk is. Het accent zal daarbij liggen op nationale weg- en openbaarvervoersverbindingen, verbindingen met andere steden (Rondje Randstad) en de HSL-achterlandverbindingen. Er zal sprake zijn van binnenstedelijke verdichting met een concentratie en verweving van wonen en werken in bestaand stedelijk gebied en nadruk op stedelijke woonmilieus en ontwikkeling van werkgelegenheid rond knooppunten. Er zal veel nodig zijn om stad en milieu in evenwicht te houden. Daarnaast bestaan meer mogelijkheden voor behoud van identiteit van open landschappen en ontwikkeling van grote landschapsparken en robuuste regionale groenstructuren rond de steden. De recreatiedruk op deze gebieden zal echter sterk toenemen.

Booming Zuidflank

Een groot deel van de verstedelijkingsopgave wordt binnen het bestaand stedelijk gebied opgevangen met enige uitleg in combinatie met water in de stad. De nadruk zal liggen op de knooppunten en nieuw te ontwikkelen woon- en werklocaties aan de zuidkant van Amsterdam. Door compacter te bouwen kan het ruimtebeslag beperkt blijven en wordt tevens draagvlak ontwikkeld voor uitbreiding van het openbaar vervoer. Daarbij wordt sterk ingezet op uitbreiding van het regionale openbaarvervoersnetwerk met aaneenkoppeling van verschillende lokale openbaar vervoerssystemen tot een compleet regionaal systeem. Hierdoor kan mobiliteit tussen wonen en werken meer in balans komen. Verstedelijking met nieuwe woon- en werkgebieden zal echter minder makkelijk te combineren zijn met ruimte voor waterberging. Er zullen daarom extra inspanningen nodig zijn om conflicten tussen water, milieu en stedelijke functies te voorkomen. Door vooral ten zuiden van Amsterdam te verstedelijken zullen de noordelijke landschappen worden gespaard, maar zal het Groene Hart sterker onder druk komen te staan en zal tevens meer ruimte voor water nodig zijn in het Groene Hart. Dit vraagt om ontwikkeling van regionale groenstructuren ten zuiden van Amsterdam.

Groeipool Almere

In dit alternatief zal Almere uitgroeien tot één van de grotere steden van Nederland en de verstedelijkingsopgave van Noord-Holland Zuid opvangen. Er zal sprake zijn van een meerzijdig ontwikkeling richting het Gooi, Amersfoort en Amsterdam. Belangrijke randvoorwaarde is daarbij dat Zuidelijk Flevoland goed wordt aangesloten op het infrastructuurnet met een railverbinding door het IJmeer, ondersteund door locaties langs deze lijn. Dit zal samen gaan met aanleg van nieuwe zware infrastructuur en ontwikkeling van knooppunten. Door concentratie van verstedelijking in Almere wordt veel ruimte geschapen voor water in Noord-Holland Zuid, wat een combinatie met duurzaam waterbeheer mogelijk maakt. In de buurt van Almere zal daarentegen minder ruimte voor water zijn.

In Noord-Holland Zuid zal het accent liggen op sub-urbane woonmilieus met gemêleerde woon- en werkmilieus, aantrekkelijke locaties in het IJmeer en weinig druk op herstructurering en intensivering van binnenstedelijk gebied. Uitbreiding van wonen en werken in Noord-Holland Zuid wordt tegengegaan door het ontwikkelen van buffers of met behulp van de door het rijk genoemde regionale parken of provinciale landschappen. Er zullen relatief minder recreatiegebieden nodig zijn, waardoor de landbouw grotendeels behouden kan blijven. Wat betreft de ontwikkeling van de regionale groenstructuur zal de nadruk liggen op de ontwikkeling ten oosten van Weesp en landschapsontwikkeling in combinatie met wonen in Almere.

Netwerkstad in het groen

De verstedelijkingsopgave wordt gespreid met woonmilieus in het groen in lagere dichtheden. Een combinatie van de aanleg van een doorstroomroute en een uitbreiding van het regionale wegennet biedt de mogelijkheid binnenstedelijke verdichting en uitbreiding in met name het zuidelijk deel van het streekplangebied te combineren. De binnenstedelijke verdichting geeft tevens draagvlak voor de uitbreiding van enkele openbaarvervoerlijnen. Werken zal grotendeels op knooppunten plaatsvinden en deels gespreid. Naast knooppunten die van nationaal belang zijn ligt daarbij het accent op lokale en regionale knooppunten in het zuidelijk deel van de regio. Er zullen zowel in het zuiden als in het noorden van de regio conflicten ontstaan tussen water en de verspreide bebouwing. Om dit te voorkomen zal de bebouwing aangepast moeten worden aan het watersysteem en is een forse investering in het groen noodzakelijk. Verkeersstromen in het zuidelijk deel van de regio zullen diffuser zijn, waardoor het lokaal en regionaal verkeer van dezelfde wegen gebruik zullen maken. Dit betekent minder nieuwe grote wegen, maar noodzaakt wel tot een versterking van het onderliggende wegennet waarbij de mogelijkheden voor ketenmobiliteit uitgebreid moeten worden. Door de geringe dichtheid van de buitenstedelijke bouwlocaties zal hier te weinig draagvlak zijn voor de aanleg van nieuw openbaar vervoer en zal

voortransport vaker met de auto plaatsvinden. Landschappen en natuur zullen veel worden doorsneden waardoor de identiteit van landschappen wordt aangetast. Landschapsontwikkeling zal gecombineerd moeten worden met wonen op uitbreidingslocaties. Het accent zal daarbij liggen op kleinschalige groene verbindingen waarbij robuuste groenstructuren als de regionale groenstructuur niet verder worden ontwikkeld.

Het voorlopig voorkeursalternatief van GS

Voor het verwezenlijken van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling kiest de provincie voor een ruimtelijke strategie die is gebaseerd op zes strategische keuzes:

1. duurzaam waterbeheer als harde basis;
2. natuur en cultuurhistorie ontwikkelen in functiecombinaties;
3. verbeteren samenhangend regionaal openbaar vervoer in combinatie met knooppunten;
4. inzetten op ontvlechten van verkeersstromen en Deltanet;
5. stimuleren van stedelijke herstructurering;
6. vergroten van differentiatie woon- en werkmilieus.

Op grond van deze strategische keuzes wordt het voorlopig voorkeursalternatief bepaald. Dit wordt gekenmerkt door een samenhangende ruimtelijke ontwikkeling op basis van verschillende elementen uit de hiervoor beschreven ontwikkelingsalternatieven.

Een groot deel van de verstedelijkingsopgave wordt opgevangen binnen het bestaand stedelijk gebied met metropolitane en stedelijke woon- en werkmilieus. Daarnaast wordt ingezet op een aantal compactere uitleggebieden met sub-urbane woonmilieus. Deze locaties worden gesitueerd aan reeds bestaande of nieuw te ontwikkelen openbaar vervoerverbindingen. In gebieden waar grote potenties liggen voor waterberging, maar die vanuit de stedelijke structuur ook logisch zijn om te benutten voor verstedelijking moeten functiecombinaties worden gevonden met water. Behalve in Noord-Holland Zuid zal een deel van de verstedelijkingsopgave worden opgevangen in Zuidelijk Flevoland in samenhang met ruimte voor water.

Ruimte voor economische ontwikkeling wordt met name gezocht in het zuidelijk deel van de regio. Hierbij zijn Schiphol en omgeving (het Nieuwe IJ), de Zuidas en Amsterdam Zuid-Oost de belangrijkste concentratiegebieden voor nieuwe ontwikkelingen. Daarbij worden een aantal multimodale knooppunten ontwikkeld die als brandpunt van de economische dynamiek binnen de regio zullen fungeren. De bereikbaarheid van de stedelijke gebieden en z'n multimodale knooppunten wordt verbeterd door de ontwikkeling van infrastructuur die doorstroomroutes vormt binnen de regio waarbij een duidelijk relatie wordt gelegd met ontsluiting via Flevoland. De doorstroomroutes dienen tevens de verkeerssoorten te ontvlechten. Daarnaast worden verschillende lokale openbaar vervoerssystemen aan elkaar gekoppeld in een regionaal systeem. Hiervoor worden meerdere tangentiële lijnen aangelegd en een aantal radiale openbaar vervoerlijnen doorgetrokken.

De verdichtingsoperatie in het bestaand stedelijk gebied vraagt om het gelijktijdig ontwikkelen van groen in de stad. Daarnaast dienen nieuwe recreatie- en natuurgebieden zo dicht mogelijk bij de verstedelijking te worden aangelegd om de recreatiedruk dicht bij huis op te vangen. Ten zuiden van de verstedelijking van Amsterdam wordt een tussenboezemsysteem gevormd die zich uitstrekt van het IJmeer via de zuidkant van het Amsterdamse stadsgewest tot aan de westelijke Haarlemmermeer. De tussenboezem kan de verblijfswaarde van de omliggende gebieden verhogen door combinaties met recreatie. Door de stedelijke ontwikkeling in het zuiden zal het Groene Hart sterker onder druk komen te staan. Hier zal dan ook worden geïnvesteerd in de ontwikkeling van landschap, natuur, water, extensieve recreatie en waterrecreatie. In de noordflank van de regio zullen grote eenheden vernatte natuurontwikkelingsgebieden worden ontwikkeld met functiecombinaties met verbrede plattelandsontwikkeling en recreatie.

4. Werkwijze totstandkoming MER

4.1 Vijf stappen

Voor de werkwijze van het MER worden een aantal stappen onderscheiden:

1. Beschrijving van de referentiesituatie;
2. Effectbeschrijving;
3. Vergelijking van ontwikkelingsalternatieven
4. Formuleren MMA en vergelijking
5. Verdieping op verschillen

In bijlage 3 is een schematisch overzicht opgenomen van de fasering en stappen waaruit het MER is opgebouwd. Hieronder wordt kort ingegaan op de vijf stappen waaruit het MER is opgebouwd. In het MER zal uitgebreid worden ingegaan op de verschillende onderdelen.

4.2 Beschrijving van de referentiesituatie (stap 1)

Om de verschillende ontwikkelingsalternatieven uit de concept Strategienota onderling gelijkwaardig te kunnen vergelijken zal een referentiesituatie worden beschreven. Daarvoor is een eenduidige objectieve situatie nodig die uitgaat van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling van de regio: een 'business as usual' scenario. Deze referentiesituatie zal zoveel mogelijk volgens de opbouw van de ontwikkelingsalternatieven uit de concept Strategienota worden beschreven, met een opbouw volgens de drie lagen water, infrastructuur en stad & land.

In de referentiesituatie gaat het er om een beeld te verkrijgen van de situatie zoals die ontstaat zonder dat de provincie ingrijpt. Een zogenaamd nul-alternatief waarbij de huidige situatie als uitgangspunt wordt genomen is geen reëel alternatief om een ontwikkelingsalternatief aan te toetsen. In de regio Noord-Holland Zuid spelen vele ruimteclaims en dient ruimte voor diverse functies gevonden te worden. Een deel van deze opgave is al ingevuld in het vigerende beleid, maar nog niet (zichtbaar) in uitvoering. Daarbij is de provincie niet de enige die invloed uitoefent op de ruimtelijke ontwikkeling. Ook het rijksbeleid, het beleid van regionale instanties als het Regionaal Orgaan Amsterdam (ROA) en de uitvoering van gemeentelijke projecten door gemeenten hebben sterke invloed op de ruimtelijke ontwikkeling van de regio. In het vigerende beleid zijn al afspraken gemaakt en toezeggingen gedaan die de komende jaren nog geëffectueerd zullen worden en resulteren in een voortgaande ruimtelijke ontwikkeling, los van nieuw te ontwikkelen beleid. Er is dus een autonome ontwikkeling die desondanks doorgaat en de komende jaren de regio doet veranderen.

Aangezien de concept Strategienota een ontwikkelingsvisie tot 2020 bevat zal ook de autonome ontwikkeling tot 2020 beschreven worden. Voor het beschrijven daarvan wordt de beleidsfilosofie van de Vinex en AcVinex doorgezet tot 2020. Gedurende het beleid van de Vinex (1995-2005) en AcVinex (tot 2010) heeft de regio een bepaalde ontwikkeling doorgemaakt. Op basis van gegevens uit het onderzoeksprogramma van de provincie, een kaartbeeld van de huidige situatie nu en een kaartbeeld in 2010 kan deze (autonome) ontwikkeling in beeld worden gebracht. De lijn in deze ontwikkeling wordt voor de jaren 2010-2020 doorgezet en levert daarmee een beeld van de regio in 2020. Dit resultaat zal de referentiesituatie vormen binnen deze (milieu)effectrapportage.

Het beleidskader

De autonome ontwikkeling van de regio wordt bepaald door de vigerende beleidskaders. Hieronder worden de belangrijkste beleidsplannen op een rij gezet die daarbij van belang zijn. In het MER zal nader aandacht worden besteed aan dit beleidskader.

Het vigerende rijksbeleid op het gebied van ruimtelijke ordening is vastgelegd in de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra (Vinex, 1993), de PKB Schiphol en Omgeving (1994) en de actualisering van de Vinex, de AcVinex (1998). Recent is daar PKB deel 1 van de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening aan toegevoegd. Belangrijkste beleidsdoelen zijn het scheppen van goede ruimtelijke voorwaarden voor economische groei, het versterken van Schiphol en vergroting van de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid. Ingezet wordt op een versterking van de ruimtelijk-economische structuur en op verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving.

Naast het ruimtelijk ordeningsbeleid is door het ministerie van Verkeer & Waterstaat eind 2000 het Nationaal Verkeer- en Vervoersplan (NVVP) gepresenteerd, waarbij wordt ingegaan op hoe de bereikbaarheid op een economisch verantwoord peil kan worden gehouden, binnen de grenzen die ruimte, milieu en veiligheid stellen. Ingezet wordt op het beter benutten van bestaande en het aanvullen van de capaciteit van de infrastructuur.

In 1999 is de Nota Ruimtelijk Economisch beleid vastgesteld, waarin wordt ingegaan op de versterking van de ruimtelijk-economische structuur. Gestreefd wordt naar een Nederlands ruimtelijk-economisch netwerk, met stedelijke concentratie, de luchthaven Schiphol en infrastructuurverbindingen als belangrijke economische dragers.

Naast bovenstaand rijksbeleid zijn in dit kader diverse andere rijksnota's van belang zoals: het derde Nationaal Milieubeleidsplan (NMP3, 1998) waarin het milieubeleid geformuleerd wordt, gericht op verbetering van de kwaliteit van het milieu en een duurzame ontwikkeling; het binnenkort te verschijnen Vierde Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4); de 4^e Nota Waterhuishouding (NW4), wat het beleid beschrijft voor het omgaan met water en watersystemen van Nederland; verschillende Kustnota's met beleid gericht op de Nederlandse Noordzeekust; het Structuurschema Groene Ruimte (SGR, 1995) met het ruimtelijk beleid met betrekking tot land- en tuinbouw, natuur, landschap en cultuurhistorie, openlucht recreatie, toerisme, bosbouw en visserij; de Nota Belvédère met het cultuurbeleid.

Naast het rijksbeleid spelen op regionaal niveau de acht vigerende streekplannen binnen de regio Noord-Holland Zuid, het Regionaal structuurplan van Amsterdam en het Masterplan Noordzeekanaalgebied een belangrijke rol voor de ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast worden de provinciale plannen als bijvoorbeeld het Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (PVVP), het Waterhuishoudingsplan en het provinciaal Milieubeleidsplan betrokken bij de besluitvorming en opstellen van het nieuwe streekplan.

4.3 Effectbeschrijving (stap 2)

In de ontwikkelingsalternatieven uit de concept Strategienota worden richtinggevende uitspraken gedaan voor de ruimtelijke hoofdstructuur van de regio Noord-Holland Zuid. Daarbij worden nog geen concrete uitspraken gedaan, het betreft immers een ontwikkelingsvisie op hoofdlijnen. Dit betekent dat de manier waarop de effecten worden beschreven in het MER moet voldoen aan het strategische niveau waarop de ontwikkelingsalternatieven uitspraken doen. Het gaat om een kwalitatieve beschrijving van de effecten. Daarom worden op basis van professional judgement de effecten ingeschat.

Op grond van de concept Strategienota, rijksnota's, wet- en regelgeving, provinciale nota's en het onderzoeksprogramma van de provincie kunnen criteria worden afgeleid die voor de besluitvorming van belang zijn. Om de criteria te structureren worden zij ondergebracht in vijf beleidsthema's met verschillende aspecten. Vier beleidsthema's komen voort uit de centrale doelstelling in de concept Strategienota (zie hoofdstuk 2): *'Het handhaven en versterken van het noordelijk deel van de Randstad als economische motor met inachtneming van de eisen die voortvloeien uit een goede leefbaarheid, bereikbaarheid en waterhuishouding.'*

Hieruit zijn direct vier beleidsthema's af te leiden waaraan de ontwikkelingsalternatieven te toetsen zijn:

1. waterhuishouding
2. leefbaarheid
3. bereikbaarheid
4. economie

Naast bovengenoemde beleidsthema's spelen de kosten een belangrijke rol in de besluitvorming. De keuze voor een bepaalde maatregel is immers afhankelijk van de verhouding tussen het (milieu)effect (positief danwel negatief) en de (investerings)kosten ervan. De kosten worden dan ook als vijfde beleidsthema meegenomen, op basis waarvan de ontwikkelingsalternatieven met elkaar zullen worden vergeleken. Uitwerking van de vijf onderscheidende beleidsthema's in verschillende aspecten en criteria vormt het beoordelingskader voor het MER. Hieronder is een mogelijke uitwerking gegeven.

Beleidsthema	Aspect	Criterium
Waterhuishouding	Watermanagement	Mate van waterafwikkeling in eigen gebied
	Waterberging	Totale hoeveelheid water dat te bergen is
	Ecologische kwaliteit	Kans op afname verdroging (zowel kwantitatief en kwalitatief)
Leefbaarheid	Groen milieu	Mate van aantasting "Nota Belvédère gebieden"
		Ontwikkelingskans regionale parken
		Toe of afname doorsnijdingen open ruimte (versnippering)
		Ontwikkelingsmogelijkheden incl. verstoring (P)EHS en milieubeschermingsgebieden (incl. verstoring groen milieu)
		Ontwikkelingsmogelijkheden (Europese)
		Habitatrichtlijn/Vogelrichtlijn
		Oppervlakte van nieuw te bouwen woon- en werkgebieden
		Mate van meervoudig ruimte/grondgebruik
		Toe of afname diversiteit/kwantiteit/toegankelijkheid
	Woon- en leefmilieu	Sociaal-economisch: Draagvlak voorzieningen niveau
		Wonen: Voldoen aan woonwensen
		Toe of afname verstoring geluid: toename lawaai ivm infrastructuur en ontwikkelingen nabij zware geluidsbronnen
		Kans op concentratie, bundeling en stapeling milieucontouren
		Gezondheid: Uitstoot NO ₂ en fijnstof: toename geconcentreerde verkeersstromen in stedelijk gebied
		Externe veiligheid: Meer of minder kwetsbare functies in nabijheid contouren Schiphol
Bereikbaarheid	Mobiliteit / Bereikbaarheid	Energie
		CO ₂ uitstoot: toename autokilometers, kansen op beperken energiegebruik
		Verbetering of verslechtering kansen op ketenmobiliteit; verhouding openbaar vervoer en autoverkeer (modal split)
		Doorstroming verkeer
		Bijdrage aan een betere verkeersveiligheid (juiste balans tussen functie en gebruik van wegen)
		Toegankelijkheid voorzieningen (recreatie/werken/wonen)
		Toe of afname internationale bereikbaarheid ten behoeve van concurrentiekracht Randstadmetropool
Economie	Werkgelegenheid	Bijdrage aan (inter)nationaal vestigingsmilieu van bedrijven tbv concurrentiekracht Randstadmetropool
		Landbouw
		Toe of afname ontwikkelingsmogelijkheden landbouw
Kosten	Versterking potenties	Ontwikkelingsmogelijkheden Schiphol of Zeehaven (kanaalzone)
		Relatieve verschillen in totale investeringsomvang

Tabel 4.1: Overzicht van mogelijk te hanteren beleidsthema's, aspecten en criteria

In de concept Strategienota worden ook sociaal-culturele opgaven geformuleerd die moeten leiden tot een betere sociale infrastructuur. Er dient onder andere voldoende ruimte gereserveerd te worden voor zorg, opvang, ontmoeting, ontplooiing en ontspanning. Tevens dienen sociale voorzieningen toegankelijk te zijn. De beoordeling in hoeverre ontwikkelingsalternatieven hieraan voldoen, wordt meegenomen in de criteria onder de

beleidsthema's leefbaarheid en bereikbaarheid. Hierbij zijn bijvoorbeeld onder het aspect leefbaarheid criteria als 'sociaal-economisch: draagvlak voorzieningen niveau; wonen: voldoen aan woonwensen' van belang. Voorzover het gaat om de bereikbaarheid van voorzieningen is dit meegenomen in criteria die vallen onder het beleidsthema bereikbaarheid.

In de op te stellen richtlijnen die volgen op deze startnotitie zullen de definitieve criteria en eventuele wegingsfactoren voor de beoordeling in het MER worden aangegeven en zal bovenstaande tabel eventueel worden aangepast en uitgebreid.

4.4 Vergelijking van ontwikkelingsalternatieven (stap 3)

Elk ontwikkelingsalternatief bestaat uit diverse maatregelen en ingrepen die samen de beoogde ruimtelijke ontwikkeling vorm geven. De maatregelen en ingrepen komen voort uit de samenhang en structurerende werking van de drie-lagen-benadering en worden ook volgens deze lagen (water, infrastructuur en stad & land) gerangschikt. Het ontwikkelingsalternatief bestaat derhalve uit drie samenhangende lagen met per laag een pakket aan maatregelen en ingrepen. Voor de vergelijking van de verschillende ontwikkelingsalternatieven wordt als uitgangspunt genomen dat het programma voor wat betreft woningbouw en bedrijfslocaties voor alle ontwikkelingsalternatieven gelijk is. Dit betekent weliswaar dat het realiseren van dit programma binnen een ontwikkelingsalternatief voor andere functies verschillende consequenties kan hebben.

In de strategische MER zullen de effecten via een getrapte beschouwing worden bepaald. Eerst op het niveau van de ontwikkelingsalternatieven, waarbij de lagen als samenhangend geheel (pakket aan maatregelen) worden bekeken op effecten. Vervolgens meer gedetailleerd op het niveau van maatregelen en ingrepen per laag, waarbij dieper wordt ingegaan op de verschillen die hierbij naar voren komen. De maatregelen en ingrepen worden op hun effecten beoordeeld waardoor inzicht wordt verkregen in hoe de verschillen ontstaan binnen de lagen en in de opbouw van de effectvergelijking. Er ontstaat zo een verdieping op punten daar waar er behoefte aan is. Eveneens ontstaat inzicht in de locaties of tracés waar behoefte zal zijn aan een MER (fase 2) op lokaal niveau.

De vergelijking van de ontwikkelingsalternatieven wordt op basis van de vijf onderscheiden beleidsthema's (zie tabel 4.1) gemaakt. De ontwikkelingsalternatieven worden met elkaar vergeleken door de drie lagen waaruit ze elk zijn opgebouwd af te zetten tegen de referentiesituatie. Zo ontstaat een vergelijking tussen ontwikkelingsalternatieven waarbij per laag inzichtelijk wordt gemaakt waar verschillen optreden. De losse maatregelen en ingrepen per laag worden (nog) niet onderling vergeleken.

referentiesituatie	Metropolitane stedelijkheid	Booming zuidflank	Groeipool Almere	Netwerkstad in het groen	Voorlopig voorkeurs-alternatief van de provincie
Water		<i>effectscore per beleidsthema</i>			
Infrastructuur	<i>effectscore per beleidsthema</i>			<i>effectscore per beleidsthema</i>	
Stad & Land			<i>effectscore per beleidsthema</i>		<i>effectscore per beleidsthema</i>

4.5 Formuleren MMA en vergelijking met voorkeursalternatief (stap 4)

Naast de vergelijking van de vijf ontwikkelingsalternatieven wordt een Meest-Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) geformuleerd, op het niveau van de drie lagen. Op grond van vooraf door

de provincie gedefinieerde doelstellingen laat het MMA zien welke mogelijkheden relatief het beste zijn voor de bescherming en/of verbetering van het milieu.

Het MMA wordt vervolgens vergeleken met het voorlopig voorkeursalternatief van GS door ze beide af te zetten tegen de referentiesituatie. Daardoor ontstaat inzicht in de accentverschillen per laag tussen het MMA en het voorlopig voorkeursalternatief.

Referentiesituatie	MMA	Voorlopig voorkeursalternatief	→	Accentverschillen/ spanningen
Water	<i>effectscore per beleidsthema</i>			Water
Infrastructuur		<i>effectscore per beleidsthema</i>		infrastructuur
Stad & land				Stad & Land

4.6 Verdieping op verschillen (stap 5)

Er wordt tenslotte nader ingegaan op de accentverschillen. Per laag wordt bekeken welke maatregelen en ingrepen deze verschillen veroorzaken. Hiervoor worden de verschillende maatregelen en ingrepen binnen de verschillende lagen afzonderlijk bekeken op effecten t.o.v. de referentiesituatie. Op basis van deze effectbepaling zal in een aparte beschouwing worden beschreven waar eventueel behoefte is aan een fase 2 van de m.e.r.

Met bovenstaande methode worden de effecten bepaald op het juiste strategische en kwalitatieve niveau. Op basis van de vergelijking van de ontwikkelingsalternatieven en het onderliggend inzicht in de effecten per maatregel kan de provincie een definitieve voorkeur vaststellen voor de manier waarop de ruimtelijke ontwikkelingsvisie in de Strategienota en het streekplan wordt opgenomen.

5. Vorm van het MER

In deze paragraaf wordt kort aangegeven welke onderwerpen in het MER zullen worden besproken, namelijk:

- *Samenvatting;*
- *Probleem- en doelstelling;*
- *Beleidskader;*
- *Beschrijving huidige situatie en autonome ontwikkelingen (referentiesituatie);*
- *Beschrijving van de (ontwikkelings)alternatieven;*
- *Effectbeschrijving;*
- *Effectvergelijking;*
- *Leemten in kennis en evaluatie.*

Samenvatting

Van het MER zal, conform de Wet Milieubeheer, een (zelfstandig leesbare) samenvatting worden gemaakt. De samenvatting zal voor in het rapport worden opgenomen.

Probleem- en doelstelling

Op de problemen of wensen in het gebied Noord-Holland Zuid zal in het MER, uitvoeriger dan in deze startnotitie, worden ingegaan. Daarbij zal vanuit een bepaalde visie op het gebied worden geredeneerd. Naar aanleiding van de probleemstelling zal de doelstelling (of zullen meerdere doelstellingen) voor de ruimtelijke inrichting van Noord-Holland Zuid worden beschreven.

Beleidskader

Om een indruk te geven van het vigerende ruimtelijke beleid en de ruimtelijke ontwikkelingen indien er geen nieuw streekplan wordt opgezet, de zogenaamde autonome ontwikkelingen, wordt ingegaan op het beleidskader. Het beleidskader bepaalt immers mede welke autonome ontwikkelingen kunnen worden verwacht.

Beschrijving huidige situatie en autonome ontwikkelingen

De huidige situatie en autonome ontwikkelingen vormen het referentiekader voor de beschrijving van de effecten van de ontwikkelingsalternatieven ten aanzien van de inrichting van de regio Noord-Holland Zuid. In het MER zal dan ook een beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling (referentiesituatie) worden gegeven. Daarbij zal onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende lagen (water, infrastructuur en stad & land) conform de opbouw van de ontwikkelingsalternatieven in de Strategienota.

(Ontwikkelings)alternatieven

Wanneer een duidelijk beeld is verkregen van de probleemstelling, de doelstelling en de uitgangssituatie (referentiesituatie), worden de ontwikkelingsalternatieven beschreven, bestaande uit maatregelen ten aanzien van de ruimtelijke inrichting van het gebied Noord-Holland Zuid. Daarbij dient er op te worden gelet dat de maatregelen een doel voor ogen hebben. Ofwel, alle maatregelen binnen een bepaald ontwikkelingsalternatief samen moeten voldoen aan de doelstelling. De ontwikkelingsalternatieven voor deze (milieu)effectrapportage komen uit de concept Strategienota Noord-Holland Zuid.

Effectbeschrijving

Van de ontwikkelingsalternatieven worden in het MER de effecten beschreven. Daarbij wordt ingegaan op diverse soorten effecten (zie hoofdstuk 5). Van elk ontwikkelingsalternatief zullen de effecten op een gelijkwaardige wijze worden beschreven.

Effectvergelijking

Op basis van de effectbeschrijving kunnen de diverse ontwikkelingsalternatieven met elkaar worden vergeleken.

Leemten in kennis en evaluatie

Bij de beschrijving van de huidige situatie en effecten kunnen zich leemten in kennis voordoen. Aan dergelijke leemten zal apart in het MER aandacht worden besteed. Tevens zal ingegaan worden op het evaluatieprogramma, waarmee getoetst kan worden of de verwachte effecten ook daadwerkelijk optreden.

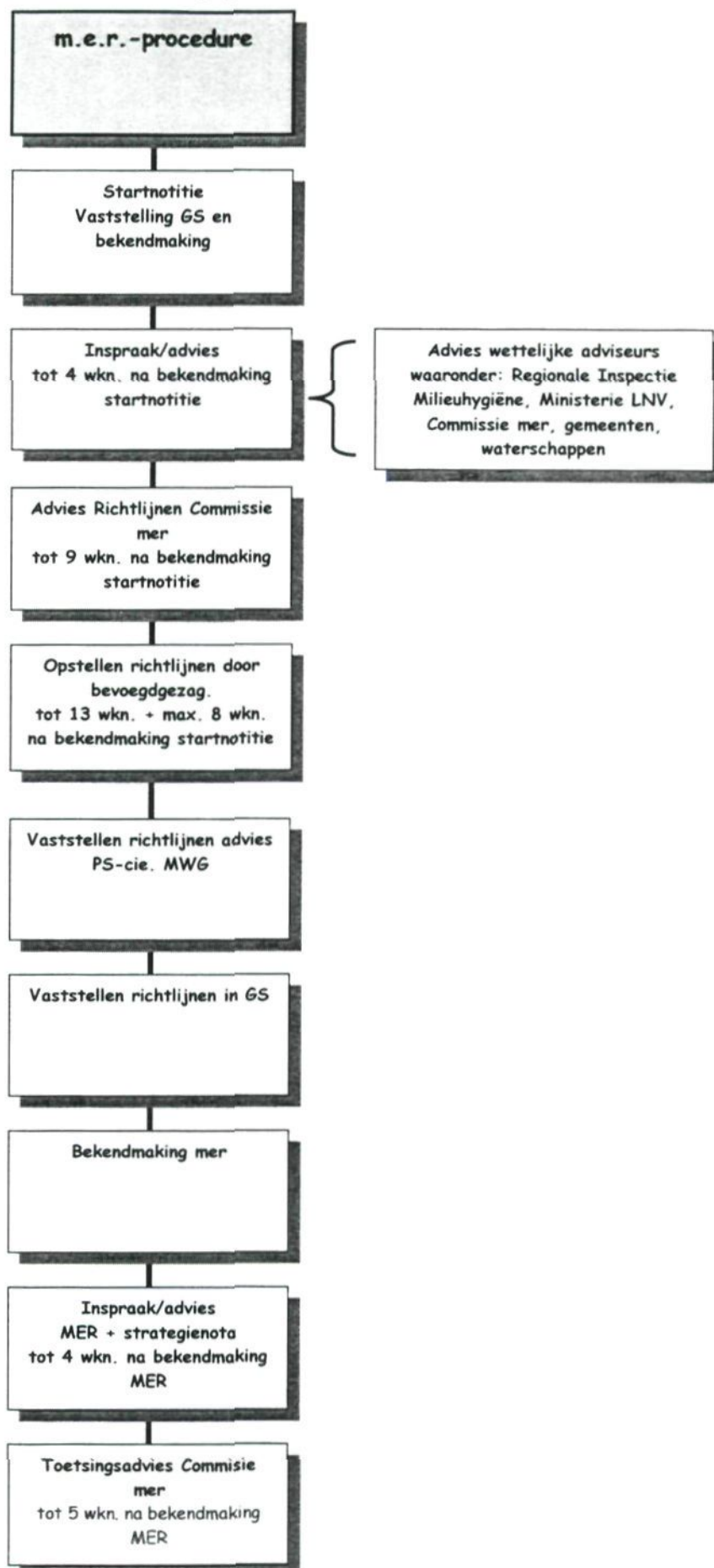
Bovenstaande onderwerpen zullen in ieder geval in fase 1 van de m.e.r. worden behandeld (de strategische fase). In een eventuele fase 2 van de m.e.r. zal met name worden ingegaan op een vergelijking tussen concrete locaties of tracés. De doelstelling en probleemstelling zullen in dat geval alleen kort worden besproken.

Het MER zal tenslotte worden opgesteld met een indeling in:

- A: beschrijving van de onderzoeksresultaten;
- B: onderbouwing van de onderzoeksresultaten.

Deze tweedeling maakt het MER inzichtelijker en daarmee beter leesbaar. Deel A zal in principe voldoende informatie bevatten om een beleidsbeslissing te kunnen nemen. Deel B zal achtergrondinformatie verschaffen voor diegenen die daar behoefte aan hebben.

Bijlage 1: Procedure en tijdpad van m.e.r.

Bijlage 2: Opgaven uit de concept Strategienota

Opgave water:

- Garanderen van veiligheid en voorkomen van wateroverlast;
- Watertekort en verdroging terugdringen door water langer vast te houden;
- Verbeteren van de waterkwaliteit;
- Het creëren van bergingscapaciteit in polders en stedelijk gebied om wateroverlast te voorkomen.

Opgave mobiliteit en bereikbaarheid:

- Het op peil houden van de leefbaarheid;
- Een kwaliteits- en schaalsprong maken voor het openbaar vervoer op het niveau dat de hele regio Noord-Holland Zuid bedient, zowel op (inter)regionaal als op (inter)nationaal en randstedelijk niveau. Dit kan door het realiseren van uitstekende nationale en internationale verbindingen;
- Het garanderen van de bereikbaarheid van de Schipholregio op zowel de middellange als de lange termijn;
- Nieuwe ontwikkelingen situeren op plekken die uitstekend bereikbaar zijn per openbaar vervoer, auto en fiets;
- Het tot stand brengen van een goede bereikbaarheid van de verzorgingsstructuur (ziekenhuizen, scholen etc.).

Opgave sociaal-cultureel:

- Aangepaste woningen voor opvang van kwetsbare groepen. De omvang hiervan moet nader worden onderzocht. In geval van nieuwbouw en herstructurering moet zoveel mogelijk aanpasbaar worden gebouwd;
- Door het uitplaatsen van een deel van de bewoners en veranderingen in de zorg dreigt leegstand voor een deel van de grootschalige zorgcomplexen. Voor deze voorzieningen ontstaat er een herbestemmingsopgave;
- Voldoende ruimte reserveren voor zorg, opvang, ontplooiing, ontmoeting en ontspanning;
- Behouden van cultuur-historische structuren, met speciale aandacht voor onder meer Belvédèregebieden en de Stelling van Amsterdam.

Opgave relatie stad en land:

- Investeren in zodanige ontwikkeling en beheer van het landelijk gebied dat een krachtige functionele relatie met de stad is gewaarborgd.

Opgave wonen:

- Een eerste indicatie voor mogelijk te realiseren woningbouw in bestaand stedelijk gebied ligt tussen de 50.000 - 70.000 woningen. Afhankelijk van de daadwerkelijke kwalitatieve en kwantitatieve behoefte, maar ook van de binnenstedelijke mogelijkheden die dan nog reesteren, moet vervolgens nog geschikte locaties worden gevonden voor 0 tot 50.000 woningen.

Opgave economie en werkgebieden:

- Er is een provinciale planningsopgave van 1400 hectare bedrijfsterreinen. Als het lukt de bestaande streekplancapaciteit volledig te realiseren resteert een planningsopgave van 1000 ha, als volgt opgebouwd:

600 ha. gemengde terreinen
100 ha. voor transport en distributie
100 ha. als bedrijvenparken
200 ha. natte kavels

Er wordt een overschot voorzien van 100 ha. droge zeehaventerreinen.

De vraag naar kantoorruimte tot 2020 wordt becijferd op 3 miljoen m² bruto vloeroppervlak. Een verdere intensivering van het gebruik van de huidige terreinen is nog mogelijk, maar dit levert waarschijnlijk onvoldoende ruimtewinst op om volledige te voorzien in de behoefte. Dit betekent dat er daarnaast nieuwe locaties nodig zijn.

- Schipholregio: duidelijkheid over de vraag aan welke kantoren en bedrijven de vraag naar ruimte in de onmiddellijke omgeving wordt gehonoreerd en in welke zone dit dient plaats te vinden.
- Positie van het NZKG: optie van herstructurering van de noordelijke IJ-oeveren binnen de ringweg A10 tot gemengd stedelijk gebied wenselijk ten opzichte van de huidige functie van (milieu gezonde) haventerrein?

Opgave beroepsbevolking:

- De ontwikkeling van de beroepsbevolking stelt extra eisen aan de bereikbaarheid. Voorts speelt de vraag welke ruimtelijke gevolgen de mogelijke tekorten op de arbeidsmarkt met zich meebrengen.

Opgave economische positie van de landbouw:

- Faciliteren van de krachtige agrarische sectoren als de glastuinbouw en enkele opengrondteelten. Voor een deel van de melkveehouderijhouders ziet de provincie een rol weggelegd als natuur- en landschapsbeheerders. In dit verband blijft het beleid van verbrede plattelandsontwikkeling van belang.

Opgave milieu, ecologie en landschap:

- De ruimtelijke inrichting moet er in ieder geval toe bijdragen dat energie zo goed mogelijk worden benut, inclusief de benutting van afvalwarmte;
- De toepassing van duurzame energie wordt bevorderd door het bieden van ruimte voor installaties voor duurzame energie (windturbines, biogasinstallaties, zonnepanelen etc);
- Stil houden van gebieden die nog relatief stil zijn;
- Benutten van ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten als bijdrage aan het woon- en leefklimaat van de regio;
- In veel gevallen verhinderen milieubelemmeringen het benutten van locaties. Onderzocht moet worden of door aanpassingen (fysiek, ruimtelijk, regelgeving of beleidskaders) deze ruimte toch benut kan worden voor stedelijke ontwikkeling. Daartoe moeten waar mogelijk milieuhinderzones elkaar gaan overlappen. Daarbij sluit de provincie niet uit dat bepaalde activiteiten moeten worden verplaatst;
- Voorkomen dat de ruimte uniformer wordt en de deelregio's hun eigen landelijke en culturele identiteit verliezen en de leefomgeving er als geheel op achteruitgaat;
- Tegengaan van versnippering van grotere landschappelijke eenheden;
- Het versterken van de ecologische kwaliteit dient waar mogelijk samen te gaan met het vergroten van de maatschappelijke betekenis. Wij streven daarom naar een koppeling met sociaal-culturele faciliteiten (zorg, educatie) en goede toegankelijkheid voor (natuurgerichte) recreatie, afgestemd op de aanwezige kwaliteiten;
- Verhogen van de ecologische kwaliteit van het gebied buiten de PEHS. Door de aanleg van ontspanningsruimte kan recreatieve druk worden afgeleid van kwetsbare natuurgebieden;
- Inrichten van nationale landschapsparken.

Bijlage 3: Fasering en stappen uitvoering m.e.r.

Fase 1: Strategische m.e.r.

